

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060307

DOM
2018-10-09
Stockholm

Mål nr
P 108-18

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-12-14 i mål nr P 3824-17, se bilaga A

PARTER

Klagande

Västerviks kommun
593 80 Västervik

Motparter

1. Miljö- och byggnadsnämnden i Västerviks kommun
593 80 Västervik

2. BIA

3. PA

Adress som 2

SAKEN

Bygglov för lekplats och uppförande av bålhus på fastigheten X i Västerviks kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Miljö- och byggnadsnämndens i Västerviks kommun beslut den 15 februari 2017, dnr BYGG 2016-1299, § 20, att bevilja bygglov för lekplats och uppförande av bålhus på fastigheten X i Västerviks kommun.

Dok.Id 1444233

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Västerviks kommun har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra mark- och miljödomstolens dom och fastställa nämndens beslut att bevilja sökt bygglov.

Miljö- och byggnadsnämnden i Västerviks kommun har medgett yrkandet.

BIA och **PA** har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Kommunen har anfört i huvudsak följande: Den förslagna grillpaviljongen är en öppen konstruktion som har tak men inte väggar och som välkomnar alla att använda den. I paviljongen ska det finnas en stor grill i mitten och bänkar runt om så att så många som möjligt ska kunna samsas om grillen och kunna ta skydd undan regnet. Avsikten med grillpaviljongen är att den ska vara till för människor som besöker och vistas i stadsparken. Paviljongen är därmed avsedd för många människor och den är tänkt att användas som en samlingsplats, en grillplats och som ett väderskydd. Det finns inget väderskydd för allmänheten i parken idag. Det är rimligt och önskvärt med ett regnskydd på grillplatser som då kan nyttjas på ett bättre sätt och under längre tid. Grillpaviljongen tillgodoser enligt kommunen ett angeläget gemensamt behov och ett allmänt intresse. Det är en anläggning som hör hemma i en stadspark.

Nämnden har anfört i huvudsak följande: Den gällande detaljplanen anger att området ska användas för allmänt ändamål, stadspark. Nämnden gör den bedömningen att en grillplats under tak utgör ett lämpligt komplement till den bestämda användningen och är av allmänt intresse.

BIA och **PA** har hänvisat till vad de tidigare anfört och tillagt i huvudsak följande: Grillpaviljongen är tänkt att placeras i utkanten av parken, nära bostadsbebyggelse och äldreboende. Om paviljongen måste uppföras bör den förläggas till en plats i parken där risken för boendestörningar är mindre.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan i målet är om bygglov kan ges för en lekplats och uppförande av ett grilltak, även kallat grillpaviljong eller bålhus.

Bygglovsfastigheten ligger inom ett område som omfattas av en stadsplan från 1927 som – såvitt avser den del av fastigheten där grilltaket är tänkt att uppföras – ändrades genom en stadsplan som fastställdes 1941. Stadsplanen gäller numera som detaljplan. Mark- och miljööverdomstolen har inledningsvis att ta ställning till om uppförandet av grilltaket strider mot detaljplanen.

Området som bygglovet avser är på plankartan betecknat som allmän plats, park. Utöver det finns inget särskilt föreskrivet som begränsar användningen av den allmänna platsen. Bedömningen av om uppförandet av grilltaket strider mot detaljplanen måste därför ske utifrån den allmänna platsens funktion inom det planlagda området (se MÖD 2013:35 och MÖD 2017:42). Stadsplanebestämmelser som anger att ett område får användas endast för visst ändamål får som regel anses inrymma rätt till all användning och bebyggelse som är direkt samhörig med det ändamålet. Detta behöver i allmänhet inte anges i bestämmelserna (se Kungliga Byggnadsstyrelsens publikation 1950:2, Anvisningar angående beteckningar på plankartor m.m. samt bestämmelser till detaljplaneförslag, s. 36).

Grilltaket som avses uppföras utgörs av ett åttkantigt tak som vilar på åtta pelare. Enligt bygglovshandlingarna kommer det att ta i anspråk en yta om ca 22 kvm. Avsikten med byggnaden är enligt kommunen att den ska kunna användas av människor som besöker parken som en samlings- och grillplats och som väderskydd. Mark- och miljööverdomstolen bedömer att en sådan byggnad, med den begränsade storlek som den aktuella kommer att ha, måste anses vara ett naturligt och ändamålsenligt inslag i parken. Ett uppförande av en sådan byggnad ligger väl i linje med parkens rekreatiönsändamål. Mot denna bakgrund finner Mark- och miljööverdomstolen, till skillnad från mark- och miljödomstolen, att den sökta åtgärden inte strider mot planen.

Mark- och miljööverdomstolen delar nämndens bedömning att det i övrigt saknas hinder mot att bevilja bygglov för grilltaket och lekplatsen. Mark- och miljödomstolens dom ska därför ändras och nämndens beslut att ge bygglov fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Fredrik Ludwigs och Roger Wikström, tekniska rådet Inga-Lill Segnestam och tf. hovrättsassessorn Ida Ståhle, referent.

Föredragande har varit Harry Hodzic.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen
3:3

DOM
2017-12-14
meddelad i
Växjö

Mål nr P 3824-17

PARTER

Klagande

1. BIA

2. PA

Motpart

Miljö- och byggnadsnämnden i Västerviks kommun
593 80 Västervik

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Kalmar läns beslut från den 29 augusti 2017 i ärende nr 403-2171-2017, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för lekplats och uppförande av bålhus på fastigheten X i Västerviks kommun

DOMSLUT

1. Med bifall till överklagandet upphäver mark- och miljödomstolen Miljö- och byggnadsnämnden i Västerviks kommuns beslut från den 15 februari 2017, § 20, att bevilja bygglov för ersättning och upprustning av lekplats och uppförande av ett bålhus på fastigheten X i Västerviks kommun.
 2. Mark- och miljödomstolen avslår yrkandet om syn.
-

Dok.Id 422908

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se www.vaxjotingsratt.domstol.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00–16:00

BAKGRUND

Miljö- och byggnadsnämnden i Västerviks kommun (nämnden) beslutade den 15 februari 2017, § 20, att bevilja bygglov för ersättning och upprustning av lekplats och uppförande av ett bålhus på fastigheten X i Västerviks kommun. P och BIA överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Kalmar län (länsstyrelsen) som avslag överklagandet. De har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

P och BIA yrkar att mark- och miljödomstolen ska upphäva nämndens beslut att bevilja bygglov. Till stöd för yrkandet anförs i huvudsak följande.

Uppförandet av bålhuset är inte förenligt med detaljplanens syfte. Det kommer inte att tillgodose något allmänt intresse på den föreslagna platsen. Det finns en stor risk för boendestörningar. Platsen ligger i omedelbar anslutning till ett äldreboende, bostadsbebyggelse och en kyrklig anläggning där det förekommer andlig verksamhet.

Redan nu förekommer ordningsstörning i stadsparken av märkbart påverkade personer, vilket skrämmer bort delar av allmänheten. Ett bålhus riskerar att bli ett tillhåll för dessa personer. Dessutom uppehåller sig äldre ungdomar på lekplatsen nattetid. Med ett bålhus ökar risken för ordningsstörningar. Vidare finns ett flertal ytor som vore lämpligare för ett bålhus.

P och BIA föreslår en syn i området för att domstolen lättare ska kunna bilda sig en uppfattning om placering m.m.

Avslutningsvis uppger P och BIA att de inte motsätter sig att lekplatsen rustas upp för barnen.

Nämnden bestrider yrkandet och anför bl.a. följande. Av överklagandet framgår att bålhuset, som är en del av det beviljade bygglovet, riskerar att innebära störningar för de boende. Syftet med omdaning av lekplatsen är att skapa en trevligare stadspark/generationspark. Parken ska vara tillgänglig för alla och den ska även kunna vara en mötesplats på kvällar och under de kallare månaderna i och med skyddet mot regn, blåst och snö. Placeringen av bålhuset är vald för att ligga i ett bra läge mellan utegymmet och lekplatsen samt i närheten till en gräsmatta för picknick.

Den gällande detaljplanen anger att området ska användas för allmänt ändamål, stadspark. Nämnden gör bedömningen att ett bålhus utgör ett lämpligt komplement och kan bedömas vara av allmänt intresse.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Av överklagandet framgår att klagandena inte motsätter sig upprustningen av lekplatsen. Det framgår även att de anser att andra placeringar av bålhuset skulle kunna vara mer lämpliga. Mark- och miljödomstolen har att pröva det överklagade beslutet så som det utformats, dvs. antingen fastställa bygglovet i dess helhet eller upphäva bygglovet i dess helhet. Någon prövning av alternativa placeringar kan inte göras. Inte heller kan mark- och miljödomstolen ändra bygglovet på så sätt att bygglovet inte omfattar ett bålhus, men fastställs i övriga delar.

Liksom länsstyrelsen har konstaterat strider uppförandet av ett bålhus mot detaljplanen genom att det planeras uppföras inom ett område planlagt för allmän plats/stadspark, samt ska uppföras på mark som saknar byggrätt. Nämnden, liksom länsstyrelsen, har dock bedömt att åtgärden är förenlig med detaljplanens syfte och att den tillgodoser ett angeläget gemensamt behov. De har därför ansett att bygglov kan meddelas med stöd av 9 kap. 31 c § 1 plan- och bygglagen (2010:900).

Av förarbetena till ovan nämnda bestämmelse (se proposition 2013/14:126 s. 309 f.) framgår att ett ”angeläget gemensamt behov” innebär att det ska vara väsentligt för flera människor att åtgärden kommer till stånd. Det kan bl.a. avse en åtgärd som kommer merparten av dem som bor i ett flerbostadshus till godo, t.ex. en komplementbyggnad för förvaring av cyklar eller barnvagnar, en ny tvättstuga eller ett förråd som enligt detaljplanen inte får byggas. Ytterligare exempel på åtgärder som har ansetts omfattas är gemensamma förråd eller garage som uppförs för att användas av flera husägare gemensamt. Att behovet ska vara gemensamt innebär att åtgärden inte enbart ska vara till nytta för en eller några få personer.

Även en åtgärd som tillgodoser ett allmänt intresse omfattas av 9 kap. 31 c § 1 plan- och bygglagen. Enligt förarbetena till bestämmelsen ska en sådan byggnad vara till nytta för samhället eller en bredare allmänhet. Som exempel anges väderskydd vid hållplatser, kiosker, toaletter, små förråd och transformatorstationer på olika allmänna platser.

Uppräkningarna av vilka åtgärder som utgör ett ”angeläget gemensamt behov” respektive ett ”allmänt intresse” utgör endast exempel. Fler åtgärder än de uppräknade kan således anses omfattas av bestämmelsen.

Mark- och miljödomstolen gör i detta fall bedömningen att det planerade bålhuset inte kan anses avse ett sådant allmännyttigt ändamål som kan godtas som en avvikelse från planen. Det planerade bålhuset kan inte, enligt domstolens bedömning, anses vara väsentligt för flera personer. Det rör sig heller inte om ett allmänt intresse jämförbart med exempelvis en transformatorstation eller ett väderskydd vid en hållplats. Det rör sig således inte om en sådan avvikelse från planen som kan accepteras med stöd i 9 kap. 31 c § 1 plan- och bygglagen.

Det har inte heller i övrigt framkommit några skäl att bevilja bygglov för åtgärden. Med ändring av länsstyrelsens beslut upphäver mark- och miljödomstolen därför nämndens beslut att meddela bygglov. Med hänsyn till målets utgång finns inte skäl att hålla syn på platsen. Klagandenas yrkande därom ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 4 januari 2017.

Marie Gerrevall

Kent Svensson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Marie Gerrevall, ordförande, och tekniska rådet Kent Svensson. Föredragande har varit beredningsjuristen Ida Lauridsen.